

Opgave 2 Het Internationaal Strafhof

Bij deze opgave hoort tekst 2 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Ruim vijftig jaar lang gingen er in de Verenigde Naties (VN) stemmen op om een internationaal strafhof op te richten voor een mondiale strijd tegen straffeloosheid, voor internationale mensenrechten, voor veiligheid en voor stabiliteit. In 1998 werd het Statuut van Rome opgesteld voor de oprichting van het Internationaal Strafhof. In dit statuut staat welke gedragingen door het Internationaal Strafhof strafbaar worden gesteld en dat het Internationaal Strafhof verregaande bevoegdheden heeft het internationaal strafrecht uit te oefenen. Nadat zestig staten het statuut ondertekenden, vestigde het Internationaal Strafhof zich in 2002 in Den Haag.

Het Internationaal Strafhof onderzoekt, en berecht wanneer nodig, individuen die aangeklaagd zijn voor misdaden in de internationale gemeenschap en die tot dan toe hun berechting konden ontlopen. Het Internationaal Strafhof treedt pas op als de staat waar de misdaden plaatsvonden niet kan vervolgen of niet wil vervolgen.

Inmiddels hebben ruim 120 staten het statuut ondertekend, maar grootmachten, zoals China, Rusland, India en de Verenigde Staten, zitten daar niet bij. In 2018 dreigden de Verenigde Staten zelfs het Internationaal Strafhof actief tegen te werken. Het Internationaal Strafhof komt meer en meer onder druk te staan.

Gebruik de inleiding.

Het Internationaal Strafhof is het resultaat van samenwerking.

- 2p **6** Leg uit dat staten een multilaterale samenwerking zijn aangegaan om het Internationaal Strafhof op te richten. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip multilateraal;
  - informatie uit de inleiding om multilateraal te illustreren;
  - de omschrijving van het kernconcept samenwerking;
  - informatie uit de inleiding om samenwerking te illustreren.

Gebruik de inleiding.

- 3p **7** Leg uit dat het Internationaal Strafhof bijdraagt aan de institutionalisering van het internationaal strafrecht. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept institutionalisering;
  - drie voorbeelden uit de inleiding om institutionalisering te illustreren.

Het cultuuruniversalisme en het cultuurrelativisme hebben verschillende uitgangspunten. VN-lidstaten pleiten met het Internationaal Strafhof onder meer voor de strijdpunten veiligheid, internationale mensenrechten en stabiliteit.

- 1p **8** Leg voor het strijdpunt internationale mensenrechten uit of daarin het cultuuruniversalisme of het cultuurrelativisme te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- een uitgangspunt van het cultuuruniversalisme;
  - een uitgangspunt van het cultuurrelativisme.

Gebruik de inleiding.

Er zijn verschillende voorbeelden van globaliseringsprocessen die de autonomie en macht van staten aantasten, zoals Europese integratie.

- 3p **9**
- Leg uit welk van deze voorbeelden van globaliseringsprocessen te herkennen is in de bevoegdheden van het Internationaal Strafhof. Gebruik in je uitleg informatie uit de inleiding over het gekozen voorbeeld.
  - Leg uit dat in de bevoegdheden van het Internationaal Strafhof een geglobaliseerde wereldorde te herkennen is. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept globalisering.

Gebruik tekst 2.

- 2p **10** **a** Leg uit dat het Internationaal Strafhof de interne soevereine macht van de VS kan schenden. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van interne soevereine macht;
  - informatie uit tekst 2 over het gekozen kenmerk.
- b** Leg uit dat de VS tegen het Internationaal Strafhof in het verweer kan komen, met het uitgangspunt van het internationaal recht. Gebruik in je uitleg:
- het uitgangspunt van het internationaal recht;
  - een voorbeeld uit tekst 2 waaruit het uitgangspunt blijkt.

Gebruik tekst 2.

Er zijn verschillende groepen theorieën die het gedrag van nationale staten verklaren, zoals sociaal constructivistische theorieën.

- 2p **11** Leg uit welke **andere** groep theorieën het gedrag van de VS tegenover het Internationaal Strafhof kan verklaren. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de gekozen groep theorieën;
  - een voorbeeld uit tekst 2 van het gekozen kenmerk.

Gebruik tekst 2.

Experts verwachten dat Amerikaanse verdachten van oorlogsmisdaden in Afghanistan nooit door het Internationaal Strafhof berecht zullen worden.

- 2p **12** Leg met de 'law of anticipated reactions' uit dat verwacht kan worden dat deze verdachten nooit berecht zullen worden door het Internationaal Strafhof. Gebruik in je uitleg:
- een kenmerk van de 'law of anticipated reactions';
  - informatie uit tekst 2 waaruit het gekozen kenmerk blijkt.

Opgave 2 Het Internationaal Strafhof

tekst 2

VS laat het Strafhof doodbloeden

De Amerikaanse nationale veiligheidsadviseur John Bolton heeft maandag hard uitgehaald naar het Internationaal Strafhof (ICC¹) in Den Haag.

(...) “De Verenigde Staten zullen alles doen wat nodig is om onze burgers en die van onze bondgenoten te beschermen tegen onrechtvaardige vervolging door deze illegale rechtbank”, aldus Bolton (...).

(...) ICC-aanklagers menen dat er serieuze aanwijzingen zijn dat Amerikaanse militairen en CIA-agenten in Afghanistan gevangenen hebben gemarteld. Zij vroegen het Hof daarom vorig jaar toestemming om een strafrechtelijk onderzoek in te stellen naar de Amerikanen.

Volgens Bolton zullen de Verenigde Staten ‘terugvechten’ als de ICC-aanklagers inderdaad zo’n onderzoek instellen. Volgens hem overweegt de Amerikaanse regering in dat geval rechters en aanklagers van het Hof de toegang te weigeren tot de VS. Ook zouden maatregelen kunnen worden genomen tegen eventuele bezittingen die zij hebben in Amerika en zouden ze in de VS vervolgd kunnen worden. “Wij willen niet samenwerken met het

35 Internationaal Strafhof en we zullen ons er niet bij aansluiten”, aldus Bolton. “We laten het Strafhof doodbloeden. Wat ons betreft is het ICC al dood.”

40 Washington probeert hiermee kennelijk extra druk te zetten op het Internationaal Strafhof, dat sinds zijn oprichting in 2002 toch al geen sterke reputatie heeft verworven. Een van de problemen van het Hof is dat de 45 grootmachten Amerika, Rusland, China en India niet meedoen. Het Hof kan bovendien alleen misdrijven berechten met instemming van de staat waarin ze zijn begaan, [of] met instemming van de staat van de 50 nationaliteit van de verdachte, of na een verwijzing van de VN-Veiligheidsraad.

55 Of het ooit echt tot berechting van Amerikaanse oorlogsmisdaden in Afghanistan zal komen, wordt door experts betwijfeld. Want het Strafhof heeft alleen rechtsmacht als de 60 Verenigde Staten zelf te weinig doen om misstanden te onderzoeken en te berechten. Bovendien wordt de Afghaanse regering in het zadel gehouden door de VS. De Afghanen 65 kunnen het zich niet veroorloven om Washington te veel tegen de haren in te strijken.

naar: Trouw, 10 september 2018

noot 1 ICC = International Criminal Court